

PETRO MARKO – FONDATORUL ROMANULUI ALBANEZ MODERN (*HASTA LA VISTA*)

Drita BRAHIMI
Universitatea din Shkodër, Albania

Rezumat

În acest articol, autorul intenționează să facă cunoscut lumii francofone un scriitor albanez care a participat, la fel ca André Malraux și Ernest Hemingway, în războiul din Spania în calitate de cetățean democrat, umanist, luptător pentru libertate, scriitor și ziarist, ferm în principiile sale ideologice, politice și estetice. Petro Marko, unul dintre «voluntarii libertății», s-a dedicat trup și suflet, în numele fraternității și solidarității, pentru a crea valori umane și universale. El manifestă o atitudine mai mult sau mai puțin deschisă către lume, privind nuanțat fenomenele vieții și ale stărilor sufletești. Primul său roman, intitulat *Hasta la Vista*, reprezintă o cotitură în istoria romanului albanez, caracterizat până atunci de un schematism evident. El se ridică la înălțimea romanului albanez modern datorită originalității operei sale, tematicii, viziunii asupra lumii și asupra esteticii literare albaneze.

Cuvinte cheie: *roman albanez, roman modern, realism socialist, utopie, cenzură comunistă.*

UN SPIRIT AL LUMINILOR ÎN DIALOG CU SUPRAREALISMUL

Mihaela CHAPELAN
Universitatea «Spiru Haret», România

Rezumat

Gândirea din epoca Luminilor s-a manifestat în Balcani cu o oarecare întârziere, dar ideile acesteia au dominat secolul al XIX-lea și s-au prelungit chiar până la începutul secolului al XX-lea. Scriitorul și diplomatul albanez Faik beg Konitza este unul dintre reprezentanții de seamă ai epocii târzii a Luminilor din Balcani. În 1903, el l-a întâlnit pe Guillaume Apollinaire. Corespondența păstrată stă mărturie a prieteniei profunde care i-a legat după aceea. Articolul de față analizează o parte a corespondenței lor și scoate în evidență influența acestei prietenii asupra operelor lor, insistând cu precădere asupra anumitor teme care i-au preocupat în egala măsură pe ambii scriitori.

Cuvinte cheie: *epoca târzie a Luminilor, Balcani, Faik beg Konitza, suprarealism, Guillaume Apollinaire*

O LECTURĂ DRAMATICĂ A LUI BAUDELAIRE (IX) Poezia Simfonică (II) Un Eseu Empatic

Tuğrul İNAL
Universitatea «Ufuk», Turcia

Rezumat

Tratarea empatică favorizează întâlnirea dintre cititor și opera lui Baudelaire într-un context intertextual și într-o atmosferă de poveste proprie eseului. Eseistul care aplică această demers devine în același timp protagonist și regizor de care depinde în mod deliberat orice act care se desfășoară pe scena textului. Acest eseu care corespunde mișcărilor tematice ale poemului simfonic acoperă patru părți independente, dintre care prima se caracterizează printr-o mișcare *allegro: Rêves et passions*. A doua parte începe cu *allegro* și continuă cu *adagio: Eloge à la bien aimée*. A treia parte, *allegro* apoi *adagio: Calme, angoisse et tourment*. Ultima parte intitulată *La Mort et Satan*, constituie finalul. Acesta este marcat de moarte, vanitate și melancolie; bunătatea, frumusețea și fericirea sunt pierdute pentru că Satan iese învingător din lupta dintre infern și paradis.

Cuvinte cheie: *Dumnezeu, Satana, infern, paradis, rău.*

CONFESSIONS DES LIEUX DISPARUS DE BESSA MYFTIU SAU A RECREA VIAȚA ÎN LIMBAJUL CELUILALT

Camelia MANOLESCU
Universitatea din Craiova, România

Rezumat

În romanul său, *Confessions des lieux disparus* (publicat în 2007 la editura l'Aube), autoarea, Bessa Myftiu, re trăiește, cu nostalgia specifică celui ce vorbește despre propria tinerețe, perioada vieții petrecute în țara natală, Albania dictatorului Enver Hodja. Ea reușește să reconstituie și să transmită, într-o imagine plină de autenticitate, apelând la nenumărate detalii, atmosfera realităților totuși dramatice din acea epocă plină de teroare și de privațiuni. Prezentul studiu își propune să surprindă și să analizeze *metoda descrierii* în detaliu, tehnica la care autoarea apelează și prin care reușește să creeze pentru cititor o imagine spectaculoasă și autentică a orașului natal, Tirana acelor vremuri, a vieții sociale, a obiceiurilor și mentalităților locuitorilor, dar și a privațiunilor pe care aceștia trebuiau să le suporte. Este o imagine izvorâtă din memoria bine conservată în exilul elvețian, dar comunicată în *limba celuilalt*, franceza din țara de adopție, într-o căutare a propriei identități de scriitoare și de conservare a celei de albaneză.

Cuvinte cheie: *metodă realistă balzaciană, descriere, cercuri concentrice.*

ATRAȚIA PENTRU DEȘERT ÎN LITERATURA FRANCEZĂ A SECOLULUI AL XX- LEA ȘI SPAȚIUL ECHIVALENT EUROPEAN

Kalliopi PLOUMISTAKI
Universitatea «Aristotel» din Salonic, Grecia

Rezumat

Imaginarul deșertului apare în spațiul literar european atunci când lumea europeană intră în contact cu țările exotice, mai ales în epoca marilor călătorii și a colonizării. Operele, în proză sau în versuri, cum ar fi cele ale lui Fromentin și Loti, ale lui Saint-Exupéry și Le Clézio, ale lui Gaspard și Bonnefoy, urmează căile deșertului îmbogățind literatura europeană cu figuri onirice, peisaje exotice și teritorii care au un caracter atât de paradoxal și care pun o problemă primordială: construiesc sau deconstruiesc spațiul european?

Cuvinte cheie: deșert, literatură europeană, exotism, colonizare, călătorie.

PSIHANALIZA ELEMENTELOR FUNDAMENTALE ÎN LE GRAND MEAULNES DE ALAIN FOURNIER

Maria SÂRBU
Universitatea «Al. I. Cuza» din Iasi, România

Rezumat

Alain-Fournier, scriitor francez mort la 27 ani, autorul romanului *Le Grand Meaulnes*, a creat un univers narativ în care elementele fundamentale au valori simbolice comune: purificarea și transformarea psihică. Metoda lui Bachelard pare utilă pentru studiul romanului dintr-o perspectivă nouă. Cele două valori comune însoțesc parcursul inițiativ al lui Meaulnes către dragoste și moarte. Drumul spre domeniul misterios, precum și castelul sunt labirinturi complicate care cer puritate și răbdare din partea unui novice și conduc la descoperiri spirituale. Există fragmente de poeme, texte în proză și scrisori ale lui Alain-Fournier care întăresc aceste observații despre valorile elementelor fundamentale. Fiecare etapă importantă a inițierii - actele de voință, greșelile sau responsabilitățile noi - este trasată pe baza celor patru elemente. Urmărind aventurile personajului, observăm că sentimentele cele mai ascunse și speranțele lui Alain-Fournier se referă la inocență și căutarea unei alte lumi.

Cuvinte cheie: *elemente fundamentale, Alain-Fournier, căutare, suferință, dragoste, moarte.*

ȘCOALA: LOC DE CONFLICT LINGVISTIC ȘI CULTURAL

Antony SORON,
IUFM Paris Sorbona, Franța

Rezumat

Studiul nostru își propune să analizeze autobiografia lui Patrick Chamoiseau, *Chemin-d'école*, în care autorul din Antile denunță supliciuul sociolingvistic la care școala «după modelul francez» l-a supus, devalorizându-i imaginarul insular.

Cuvinte cheie: *diferență, umilință, învățător, creol*

EMERGENȚA UNEI NOI REALITĂȚI

Lelia TROCAN
Universitatea din Craiova, România

Rezumat

Pentru poeticianul imaginarului, simbolul și simbolistica sunt domenii care au puncte comune cu imaginarul. Creația este definită în poetica imaginarului ca *emergența unei noi realități*. Simbolul, prin sensul său etimologic, ține de un principiu de similitudine, de corespondența analogică, după cum o spun, implicit sau explicit, Baudelaire și discipolii săi. Simbolul îl introduce pe cititor în domeniul poetic prin faptul că nu este interpretat, putând sugera semnificații dintre cele mai contradictorii și chiar extreme. Și creația, opera este asemănătoare cu simbolul prin faptul că ea este bogată în posibilități, oscilează între prezență și absență, între virtual și actual.

Cuvinte cheie: *poetic, imaginar, simbol, emergență, realitate*

MIJLOACE LINGVISTICE PENTRU EXPRIMAREA NOȚIUNII DE «A ÎNCETA DIN VIAȚĂ» ÎN ROMÂNĂ CURENTĂ

Iona BĂDESCU
Universitatea din Craiova, România

Rezumat

Studiul nostru face inventarul mijloacelor lingvistice folosite de româna curentă actuală pentru a reda noțiunea de «a muri». Această noțiune este exprimată printr-o serie sinonimică de verbe care aparțin diverselor registre ale limbii, dar și prin numeroase expresii, de cele mai multe ori, eufemistice.

Cuvinte cheie: *lexic, serie sinonimică, expresii, eufemism, metaforă*

ALOCUȚIUNEA, GEN DE DISCURS PUBLIC ȘI CEREMONIAL

Emilia BONDREA
Universitatea «Spiru Haret», România

Rezumat

Orice eveniment cu caracter public și ceremonial, în multiplele sale manifestări – sărbătoare, ceremonie, celebrare, investitură, inaugurare, comemorare, miting electoral, congres științific etc. – care cer prezența unei personalități este însoțit, în general, de o alocuțiune prezentată sub formă de discurs scris, dar ținută cu voce tare, deci concepută pentru a fi auzită și nu pentru a fi citită. Alocuțiunea, ca orice discurs «pune în joc actori sociali, poziții și relații între un locutor, unul sau mai mulți alocutori și contextul extern și intern al comunicării» (Maingueneau, 1989: 18).

Adoptând un demers enunțiativ și pragmatic, obiectivul articolului vizează analiza relației dintre locutorul- orator, alocutorii săi și contextul instituțional, strategia discursivă (argumentativă) pe care locutorul- orator o folosește pentru a capta atenția alocutorilor săi și pentru a-i mobiliza să treacă la acțiune. Noi ne propunem deci să identificăm mărcile operațiilor enunțiativ-pragmatice prin care locutorul- orator se poziționează și își poziționează alocutorul în situația de interacțiune instituțională publică și ceremonială, care constituie cadrul social al alocuțiunii. Plecând de la obiectivul vizat, ni s-a părut important să prezentăm, mai întâi, caracteristicile proprii alocuțiunii ca gen de discurs instituțional public și ceremonial, pentru a trece apoi la analiza propriu-zisă a alocuțiunii, interesându-ne în special de descrierea contextului socio-subiectiv al producerii acestuia și de ceea ce vrea să spună locutorul- orator care, prin alocuțiunea sa, încearcă să acționeze asupra alocutorilor săi: «Agir sur l'autre ne peut pas en rester une simple visée de faire faire, de faire dire, de faire penser. La visée s'accompagne d'une exigence celle de voir, l'intention suivie d'effet.» (Charaudeau, 2007: 19)

Cuvinte cheie: *alocuțiune, gen de discurs, enunțare, pragmatică, interacțiune.*

O DEFINIȚIE A ÎMPRUMUTULUI LEXICAL (CAZUL GALICISMELOR DIN ROMÂNĂ)

Daniela DINCĂ, Mihaela POPESCU
Universitatea din Craiova, România

Rezumat

Având ca punct de plecare galicismele din limba română, acest articol își propune, pe de o parte, să pună în evidență criteriile care definesc statutul împrumutului lexical și, pe de altă parte, să ilustreze taxinomiile existente. Se urmărește astfel să se ilustreze rolul și importanța limbii sursă (franceza) pentru îmbogățirea limbii țintă (româna) la toate nivelurile sale (lexic, frazeologie, fonetică, structura gramaticală).

Cuvinte cheie: *împrumut lexical, galicism, neologism, neologism, taxinomie, adaptare*

REDACTAREA UNUI DICȚIONAR BILINGV DE TERMENI RELIGIOȘI ORTODOCȘI: MIZA «PEDAGOGIEI ACTIVE»

Felicia DUMAS
Universitatea «Al. I. Cuza» din Iași, România

Rezumat

Plecând de la conceptul de «pedagogie vie» (Jousse 1974), propunem o reflectare asupra competențelor pe care ar trebui să le aibă autorul unui dicționar bilingv de termeni religioși ortodocși, în afară de cunoștințele sale lingvistice. Situația sa în actualitatea Ortodoxiei reprezintă unul dintre aspectele cele mai importante ale acestei pedagogii care stă la baza unei configurații a corpusului fundamental al cercetării lexicografice, dublată de o structurare și de o exploatare bine gândită și eficientă a acestuia. Vom menționa mai multe exemple de termeni – concretizându-se în tot atâtea intrări lexicale la nivelul dicționarului - care desemnează veșminte monahale sau noțiuni mai abstracte care ilustrează în mod explicit miza esențială a pedagogiei vii pusă în practică în exploatarea surselor corpusului, pentru redactarea dicționarului bilingv (român-francez) de termeni religioși ortodocși (Dumas 2010).

Cuvinte cheie: *dicționar bilingv, pedagogie vie, Ortodoxie, observare participantă, terminologie.*

INFLUENȚA LUMINILOR DIN SECOLUL XVIII-LEA ASUPRA EVOLUȚIEI CONCEPTILOR DIDACTICII FRANCEZEI

Jan GOES, Jean-Marc MANGIANTE

Universitatea din Artois, Franța

Rezumat

Acest articol arată importanța gândirii filosofice din secolul Luminilor pentru dezvoltarea metodelor mai practice din învățământul limbilor, în special pentru emergența francezei de specialitate.

Cuvinte cheie: *epoca Luminilor, Rousseau, metoda teoretico-practică, franceza de specialitate, Pierre-Nicolas Chantreau, Maurice Bouynot.*

SEMANTICA EMOȚIILOR ÎN EXPRESIILE ROMÂNEȘTI CONSTRUITE CU SUBSTANTIVE CARE DENUMESC PĂRȚI ALE CORPULUI UMAN ȘI TRADUCEREA LOR ÎN FRANCEZĂ¹

Ancuta GUȚĂ

Universitatea din Craiova, România

Rezumat

În acest articol încercăm să facem o analiză semantică a emoțiilor exprimate prin sintagme din română care conțin numele unei părți a corpului uman. Schema corporală sau imaginea corporală care se formează la copilul mic încă din primele luni constituie un model de cunoaștere a lumii (G. Lakoff, 1987, G. Lakoff & M. Johnson, 1980) dar și, prin verbalizarea gesturilor care trădează emoții, o modalitate de exprimare a stărilor afective. Aceste frazeologisme au adeseori o dublă interpretare, o lectură descriptiv-denotativă și/sau o lectură figurativă, abstractă, în funcție de condițiile situației de comunicare.

Cuvinte cheie: *schema corporală, gestualitate, expresivitate, metaforă.*

ÎNTRE LIMBĂ ȘI CULTURĂ: EXEMPLUL FORMELOR NOMINALE DE ADRESARE

Catherine KERBRAT-ORECCHIONI
Universitatea «Lumières» Lyon 2, Franța

Rezumat

Marginale dintr-un punct de vedere sintactic, formele nominale de adresare (FNA) sunt în general neglijate de gramaticieni și de lingviști, care sunt mai degrabă interesați de pronumele de adresare, dintr-o perspectivă mai ales sociolingvistică (problema folosirii pronumelor *Tu/Vous*). Aceste forme joacă totuși un rol destul de important în construirea interacțiunii și a relațiilor interpersonale. Ne-am propus să descriem funcționarea acestor forme plecând de la date orale înregistrate în diversele situații de comunicare în care apar acestea.

Cuvinte cheie: *limbă, cultură, FNA, variații contextuale intraculturale, relaționeme*

IMAGINEA CULTURALĂ A *INIMII* ÎN ROMÂNĂ ȘI FRANCEZĂ*

Dorina PÂNCULESCU
Universitatea din Craiova, România

Rezumat

Scopul nostru este să aplicăm principiile semanticii diferențiale, mai flexibilă decât structuralismul pur, la analiza semantică a lexemului *inimă / cœur* în cele două limbi românești: româna și franceza. Este interesant de văzut cum fiecare dintre cele două limbi interpretează acest semn ca element simbolic propriu

unei culturi date, prin intermediul tuturor frazeologismelor existente. Stereotipurile legate de acest nume prototipic pentru categoria de «organ intern» par să fie foarte apropiate, în urma analizei efectuate. Cuvântul în context actualizează semele marginale sau virtueme, care devin seme aferente (Rastier, Cavazza, Abeillé, 1994), pe când semele inerente (generice sau specifice) sunt șterse sau «mascate». O comparație a semelor aferente actualizate contextual în fiecare dintre aceste limbi romanice va permite să propunem o schemă interpretativă unitară care merge de la concret către abstract.

Cuvinte cheie: *semantică interpretativă, stereotip, prototipie, simbolizare.*

ASPECTE ALE POLITEȚII POZITIVE: FORMULE DE ÎNCHEIERE ÎNTR-UN SCHIMB VERBAL

Anda RĂDULESCU
Universitatea din Craiova, România

Rezumat

Pornind de la teoria politeții pozitive a lui Brown & Levinson, am încercat să trecem în revistă caracteristicile limbii române față de franceză în modul de a încheia un schimb verbal. Am constatat că, în general, la nivelul stilului formal, mijloacele lingvistice (verbale) folosite de cele două limbi sunt similare (formule ritualizate de salut, de urare sau de mulțumire). Particularitățile limbii române și specificul său se manifestă în special la nivel informal, familiar sau în limbajul tinerilor. Pentru că aceste formule cer o reacție din partea interlocutorului, am încercat de asemenea să facem un inventar al structurilor folosite în mod curent de către nativii români în funcție de momentul interacțiunii și de tipul de eveniment.

Cuvinte cheie: *politețe pozitivă, încheierea unui schimb verbal, salut, urări, mulțumiri.*

CUVINTE ROMÂNEȘTI DE ETIMOLOGIE FRANCEZĂ ÎNTR-UN COMENTARIU PUBLICAT ÎN 1873 ASUPRA CODULUI CIVIL, PE CARE NU LE REGĂSIM ÎN DICȚIONARUL ACADEMIEI ROMÂNE (MDA)¹

Teodor SÂMBRIAN
Universitatea din Craiova, România

Rezumat

Acest articol pune în evidență aportul masiv de cuvinte de origine franceză la constituirea terminologiei juridice românești. Acest lucru se realizează prin analiza unei opere de Constantin Eraclide, *Explicațiune teoretică și practică a Codicelui civil*, apărută la București, în 1873, care urmează promulgării primului *Cod civil românesc* (1965), ale cărui structură și terminologie au fost influențate de modelul francez. Articolul oferă un mare număr de exemple care ilustrează modul în care limba română a primit și asimilat cuvintele franțuzești.

Cuvinte cheie: *terminologie juridică, codul civil românesc, împrumut lexical, Constantin Eraclide.*

DESPRE UN CORPUS DE CUVINTE ROMÂNEȘTI DE ORIGINE FRANCEZĂ (DILF)*

Gabriela SCURTU, Daniela DINCĂ
Universitatea din Craiova, România

Rezumat

Articolul tratează problematica împrumuturilor lexicale franțuzești în limba română, plecând de la un corpus de mari dimensiuni (aproximativ 30.000 cuvinte), realizat în cadrul proiectului de cercetare *Typologie des emprunts lexicaux français en roumain* – Tipologia împrumuturilor lexicale franceze în română (Craiova 2008-2011). Statistica efectuată pe baza acestui corpus indică procentajul de cuvinte de

origine franceză din vocabularul limbii române, grupate pe categorii (a. împrumuturi cu etimologie exclusiv franceză vs. împrumuturi cu etimologie multiplă; b. cuvinte-bază vs. cuvinte derivate). Acest corpus, cvasi exhaustiv, realizat în conformitate cu indicațiile furnizate de DEX 98, ridică o serie de probleme de ordin lexicologic, la nivelul teoriei sau al practicii lexicografice (în special criteriile de stabilire a etimologiei exacte a cuvintelor, cazuri de etimologii controversate etc.).

Cuvinte cheie: *împrumut lexical, etimologie multiplă, etimologie controversată, influență franceză.*

CONCEPTUALIZĂRI METAFORICE ÎN DOMENIUL COGNITIV AL *OCHIULUI* – STUDIU CONTRASTIV ASUPRA EXPRESIILOR IDIOMATICE DIN ENGLEZĂ ȘI ROMÂNĂ

**Ana-Maria TRANDESCU
Universitatea din Craiova, România**

Rezumat

Articolul nostru analizează dintr-o perspectivă cognitivă o serie de expresii idiomatice din engleză și română, expresii care aparțin de domeniul conceptual al *ochiului*. Studiul aplicat pe un corpus lexicografic determinat se bazează pe ipoteza conform căreia construcțiile idiomatice sunt motivate prin structuri conceptuale metaforice. Analiza noastră arată existența unui grad considerabil de corespondență între expresiile idiomatice din cele două limbi care aparțin acestui domeniu cognitiv, dar există de asemenea numeroase expresii cu același sens figurat, motivate prin aceleași metafore conceptuale.

Cuvinte cheie: *expresie idiomatică, domeniu cognitiv, motivare conceptuală interculturală, metafore conceptuale.*